

ABM-konferansen 2009

Slipp samlingene fri - slipp brukerne til!

2. november: Digitalisering - på brukernes side.

3. november. Framtidas museum – signaler, reaksjoner, konsekvenser.

Sted: Raddison SAS Plaza Hotel, Oslo

Det vil være et hovedmål ved digitaliserings-satsingen å gjøre kultur- og kunnskapskildene lettere tilgjengelig for brukerne. Digital IKT bidrar til å oppheve skillet mellom sektorer og institusjoner, noe som vil styrke brukernes tilgang til kildene.

Slik sett vil digital tilgjengeliggjøring innebære en demokratisering av kultur- og kunnskapsarven.

(Fra St.meld. nr. 24, Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv)

Program mandag 2. november: Digitalisering - på brukernes side

09.30. Registrering.

10.15. Åpning.

10.30. Abm-samarbeid på brukernes premisser

Direktør Leikny Haga Indergaard, ABM-utvikling.

Samarbeid mellom arkiv, bibliotek og museum skyter fart i flere land. Det skjer lokalt, regionalt og nasjonalt. Merverdien som skapes blir ofte trukket frem som en viktig grunn til dette samarbeidet. Men hva er egentlig denne merverdien og hvordan kommer brukerne til å merke den?

10.50. Hvorfor slippe samlingene fri?

Her kommer det mer informasjon senere.

11.10. Foto til folket !

Seniorrådgiver Per Olav Torgnesskar, ABM-utvikling.

Arkiv, bibliotek og museum har millioner av foto i samlingene. Svært lite av dette er tilgjengelig i dag. Hva skal til for at disse kan slippes fri. Og hvordan kan brukerne slippes til? Er det holdningene våre som først og fremst stenger veien?

11.30. Del og bli rikere - drømmen om den gode fortelling

Seniorrådgiver Siri Slettvåg, ABM-utvikling

På ni måneder har tusen fortellinger blitt publisert på www.digitaltfortalt.no. Mange av fortellingene tar utgangspunkt i abm-institusjonenes samlinger. Får kilder og dokumenter nytt

liv i Digitalt fortalt? Kan arkiver, biblioteker og museer få ny kunnskap og nye perspektiver når flere stemmer slipper til?

11.50. Gi plass til brukerne!

Bibliotekrådgiver Jannicke Røgler, Buskerud fylkesbibliotek.

Brukerskapt innhold og brukerdrevne tjenester endrer bibliotekene. De siste par årene har 500 ansatte i bibliotekene fått lære om sosiale medier (web 2.0) og hvordan disse kan benyttes i bibliotekene. E-læringskurset "23 ting om 2 null" har gitt ny kompetanse, og mange nye tjenester er utviklet. Kan dette være aktuelt for arkiv og museum?

12.10 – 13.10. Lunch

13.10. Opphavsrett - på brukernes side.

Jurist Maria Jongers, Nasjonalbiblioteket.

Nasjonalbiblioteket og Arkivverket er kompetansesentra for opphavsrett i abm-sektoren. De skal arbeide med rettighets spørsmål og imøtekomme abm-institusjonenes behov for veiledning, kurs og relevant informasjonsmateriell. Hva kan vi forvente oss av tjenester fra Nasjonalbiblioteket?

13.30. Digitalt til evig tid - hvordan skal digitale data sikres?

Riksarkivar Ivar Fønnes, Riksarkivet.

Digitaliserings- og museumsmeldingen legger stor vekt på at arkiver, biblioteker og museer må digitalisere mer av samlingene. Men både disse og digitalt skapte data må sikres evig liv. Riksarkivet skal sammen med Nasjonalbiblioteket ha et hovedansvar for langtidslagring av data fra abm-sektoren. Hva er langtidslagring? Hva er behovene og hvilke tjenester kan Riksarkivet tilby arkiver, biblioteker og museer?

13.50 – 14.15 Pause

14.20. Møre og Romsdal - Digitalt foregangsfylke på rekordtid

Formidlingsleder Hilde Lien, Romsdalsmuseet.

Museene i Møre og Romsdal har sendt en strøm av fortellinger til Digitalt fortalt. De har et aktivt og nyskapende Kulturnett, de samarbeider med kommuner, media og reiseliv, og abm-samarbeidet i Møre og Romsdal er godt forankret i sentrale planer i fylket. Hvilke valg og prioriteringer har de tatt for å komme så langt, og hvorfor har de gjort det?

14.40. Digitaliseringsfabrikken – trenger vi den?

Avdelingsdirektør Gunnar Urtegaard, ABM-utvikling.

Drømmen om den digitale allmenningen forutsetter at arkiver, biblioteker og museer prioriterer digitalisering, tilgjengeliggjøring og formidling i langt sterkere grad enn hittil. Mengder av materiale skal digitaliseres i årene som kommer. Museumsmeldingen sier: *”flere utfordringer bør vurderes regionalt og inngå i regionale planer der en søker gode felleisløsninger. Her bør man tenke stordrift og produksjonsløyper der det er mulig”*.

15.00. Privatarkiv og den digitale allmenningen

Avdelingsdirektør Bjørn Bering, ABM-utvikling.

I Stortingsmeldingen om museum er privatarkiv fremhevet som viktig samfunnsdokumentasjon. Hvordan kan abm-sektoren samhandle for å sikre at viktige privatarkiver blir tilgjengelige i den digitale allmenningen?

15.20. Slipp brukerne til!

Seniorrådgiver Jon Birger Østby, ABM-utvikling

Den teknologiske utviklingen gir helt nye muligheter for å slippe samlingene fri og legge til rette for dialog med brukerne. Men tør vi slippe brukerne til? Hvilke konsekvenser vil det i så fall få for prioritering, tilrettelegging og tilgang til materialet?

15.40. "Jeg gjør mitt og du gjør ditt!"

Fylkesarkivar Anne Aune, Hordaland fylkesarkiv.

Hva skal til for å realisere visjonen om den digitale allmenningen i et fylke som Hordaland? Hvordan skal en sikre at innhold og tjenester fra lokale og regionale institusjoner også blir en viktig del av allmenningen? Hva er naturlige oppgaver for en fylkeskommune på abm-feltet og hva forventer de av staten ?

16.30. Avslutning.

Program 3. November. Framtidas museum - signaler, reaksjoner, konsekvenser

Tid: Tirsdag 3. november 2009 kl. 10 - 17

Sted: Radisson SAS Plaza Hotel, Oslo

Norges Museumsforbund og ABM-utvikling inviterer til konferanse for å belyse den ferske stortingsmeldingen *Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying*.

Følgende innledere vil komme med refleksjoner og kommentarer:

- Kultur- og kirkedepartementet v/politisk ledelse
- Målfrid Snørteland, styreleder, Norges Museumsforbund
- Gudleiv Forr, pensjonert redaktør og kommentator i Dagbladet
- Per Kristian Skulberg, styreleder Eidsvoll 1814, tidligere statssekretær i KKD
- Ågot Gammersvik, direktør, Maihaugen
- Vibeke Mohr, direktør, Oslo Museum
- Sigrid Skarstein, direktør, Varanger Museum
- Per Øivind Riise, direktør, Bymuseet i Bergen
- Åsmund Thorkildsen, direktør, Drammens museum for kunst og kulturhistorie
- Randi Ertesvåg, avdelingsdirektør, ABM-utvikling

Det settes av tid til diskusjoner/panel på slutten av dagen.

Innlederne er utfordret til å vektlegge det de selv mener er mest vesentlig, med utgangspunkt i den omfangsrike listen over signaler, strategier og tiltak i meldingen:

samfunnsrollen

- meldingen som kulturpolitisk dokument
- spore til debatt og kritisk refleksjon
- museene som selvstendige aktører, armlengdes avstand, handlingsrom
- konsolidering; mindre særpreg eller ”hundre blomster blomstre”?

forvaltning

- samlingene skal sikres, bevares og gjøres tilgjengelige
- plan for sikring og bevaring
- investeringsmidler til magasin og konserveringstjenester

forskning

- grunnlag for god forvaltning, formidling og utvikling av samlingene
- utvikle Forsknings- og utviklingsprogram (FoU)
- økt samarbeid museer og andre forskningsmiljøer
- kompetanseprogram i regi av ABM-utvikling

formidling

- nå et bredt publikum med kunnskap og opplevelse, fremme refleksjon og innsikt

- styrke digital formidlingskompetanse
- prøve ut nye formidlingsformer
- utvikle publikumsundersøkelser

fornyning

- nytenking, profesjonalisering
- rekruttere utradisjonell kompetanse
- det fysiske museet, nasjonale investeringsmidler
- det digitale museet, arbeidsdeling, samhandling
- evaluere og utvikle faglige museumsnettverk
- økt samarbeid med reiselivet
- organisasjonsutvikling, selvevaluering, kompetanseprogram
- ”ABM-utvikling som offensiv fornyingsaktør”